

Program

*/

08:30-09:00	Înregistrarea și conectarea participanților
09:00-09:10	Deschiderea lucrărilor Simpozionului. Cuvânt de salut <i>Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI)</i>
09:10-11:00	Sesiunea plenară. Proprietatea intelectuală pentru creștere și dezvoltare durabilă: Integrarea drepturilor de PI în politicile, planurile și strategiile naționale de dezvoltare Moderatoare: <i>Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă a AGEPI</i>
09:10-09:25	Integrarea în spațiul european științific și cultural prin patrimoniu Liliana CONDRATICOVA [1] , <i>dr. hab. în studiul artelor; dr. hab. în istorie, Academia de Științe a Moldovei</i> Rezumat Comunicarea va prezenta oportunitățile oferite Republicii Moldova pentru integrarea în spațiul cultural și de cercetare european. Deopotrivă cu

racordarea la legislația și politicile europene de protejare a patrimoniului, este importantă identificarea adevăratelor piese de patrimoniu cultural care ne reprezintă, deschid posibilități de creare a unei platforme pluridisciplinare de valorificare a patrimoniului țării. Abordând subiectul patrimoniului cultural, examinăm posibilitățile unui dialog deschis pentru reîntregire, construirea podurilor de încredere și integrare în Uniunea Europeană, descrierea celor mai relevante obiecte de patrimoniu care reprezintă o investiție substanțială în viitorul de model european. [Inchide](#)

09:25-09:40

[Prezentare](#) [2]

Revistele științifice ale Universității Tehnice a Moldovei prin prisma științei deschise

[Rodica STURZA](#) [3], *dr. hab., prof. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei, membru corespondent al AȘM, membru onorific al Academiei de Științe Tehnice a României*

[Rezumat](#) Știința deschisă reprezintă o nouă abordare a organizării cercetării științifice,

bazate pe noi căi de difuzare a cunoștințelor utilizând tehnologiile digitale și instrumente noi de colaborare. Cei care produc informație științifică ar trebui să se conformeze codurilor de etică și să fie în acord cu normele de integritate științifică. Astfel, știința deschisă presupune un set larg de criterii de evaluare a calității cercetării. Unul dintre aceste criterii îl prezintă raportul de similitudine. Este analizată experiența de verificare a articolelor științifice în cadrul Universității Tehnice a Moldovei. [Inchide](#)

09:40-09:55

[Prezentare](#) [4]

Utilizarea Inteligenței artificiale de către cercetători (studiu de caz din Republica Moldova)

[Gheorghe CUCIUREANU](#) [5],

dr. hab., conf. cercet., șef Direcție, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare

(ANACEC) [Rezumat](#) Inteligența artificială (IA) a cunoscut în ultima perioadă o creștere rapidă a utilizării în diferite domenii. Cercetătorii științifici apelează la ea pentru analiza datelor, cartografierea literaturii de specialitate,

generarea de conținut ș.a. Pe lângă beneficiile aduse, manifestate prin creșterea productivității muncii științifice, IA ridică probleme de etică și protecție a drepturilor de autor. În acest context, am efectuat un studiu de caz privind utilizarea IA în Republica Moldova. Am constatat utilizarea IA la generarea textelor în scopuri foarte variate și semne ale apariției unui nou „limbaj de lemn”. Studiul demonstrează necesitatea adoptării unor reguli la nivel național privind utilizarea IA. [Inchide](#)

09:55-10:10

Abordarea interacțiunii dintre drepturile de proprietate intelectuală și concurență prin prisma Recomandărilor Consiliului Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 08.06.2023 [Elena SEDLEȚCHI \[6\]](#), *Direcția juridică, Consiliul Concurenței* [Rezumat](#) În ultimele două decenii, în vizorul autorităților de concurență au fost, tot mai des, practici comerciale legate de proprietatea intelectuală (PI). Pentru a asigura relevanța continuă a instrumentelor juridice în acest domeniu, abordările

privind relația dintre legislația concurențială și drepturile de proprietate intelectuală (DPI) au evoluat continuu, trecând de la aplicarea formalistă a normelor la o axare pe efectele practicilor comerciale legate de PI. Astfel, în prezenta comunicare, ne propunem să discutăm despre felul cum au evoluat în timp abordările țărilor legate de relația dintre DPI și concurență și care au fost recomandările Consiliului Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 08.06.2023.

[Inchide](#)

10:10-10:25

[Prezentare](#) [7]

Implicații ale protecției drepturilor de proprietate intelectuală în educarea consumatorilor de bunuri și servicii pe piața locală

[Natalia REMEȘOVSCI](#) [8], *dr. în șt. econ., lect. univ.,*

Academia de Studii Economice din Moldova [Rezumat](#)

Pentru Republica Moldova educația consumatorului rămâne a fi o temă explorată insuficient, aceasta putând servi ca platformă de acțiune pentru unele instituții de profil, inclusiv pentru AGEPI. [Inchide](#)

10:25-10:40	Prezentarea generală a Proiectului Uniunii Europene „Consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală în Georgia, Moldova și Ucraina” (EU4IP) <i>Victoria PLEȘCA, șefă, Secția relații internaționale și integrare europeană, AGEPI</i> Rezumat Prezentarea obiectivelor, grupurilor țintă, domeniilor prioritare și a altor detalii relevante referitoare la proiectul EU4IP. Inchide
10:40-11:00	Prezentare [9] Întrebări și discuții
11:00-11:20	Pauză
11:20-14:00	Sesiunea I. Experiența națională și internațională de protecție și asigurare a respectării drepturilor de PI prin prisma procesului de integrare europeană Moderator: <i>Andrei POPA, Director general adjunct al AGEPI</i>
11:20-11:35	Brevetul unitar, nou instrument de protecție la nivel european Florica ENEA [10], <i>examinator invenții, șef serviciu Electricitate-Fizică, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, România</i> Rezumat Lipsa unui titlu de brevet unitar slăbește sistemul de protecție a

---

invențiilor în Europa, făcându-l inaccesibil pentru IMM-uri, deoarece acestea sunt obligate să suporte costurile mari de traducere a brevetelor lor în limbile diferitelor țări în care doresc ca dreptul să intre în vigoare. [Inchide](#)

11:35-11:50

Înregistrarea mărcilor 3D care conțin elemente verbale și/sau figurative atunci când forma în sine nu are caracter distinctiv [Dana Roxana VĂLEANU \[11\]](#), *examinator mărci, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, România* [Rezumat](#) Evaluarea măsurii în care alte elemente pot conferi caracter distinctiv cu privire la semne care altfel sunt nedistinctive pot crea un mediu comercial mai deschis pentru producători și consumatori, încurajând inovația, maximizând loialitatea concurenței și minimizând confuzia în rândul cumpărătorilor. Deținătorii de drepturi se pot bucura de o mai mare securitate juridică a protecției internaționale, precum și de costuri reduse în obținerea acesteia. [Inchide](#)

11:50-12:05

Noile prevederi în corespundere cu Legea nr. 25/2024 privind mărcile

armonizată cu acquis-ul
Uniunii Europene
[Simion LEVIȚCHI](#) [12], *dr., șef,
Direcția mărci și design
industrial, AGEPI*
[Ludmila COCIERU](#) [13], *șefă,
Secția mărci internaționale,
AGEPI* [Rezumat](#) Comunicarea
se referă la Legea nr. 25/2024
privind mărcile, care
reprezintă o lege-cadru a
domeniului protecției
proprietății intelectuale. În
scopul asigurării corespunderii
sistemului național de
protecție a mărcilor cu cel
european și compatibilității
cadrului normativ național cu
prevederile actelor Uniunii
Europene (UE), prin Legea nr.
25/2024 privind mărcile sunt
transpuse integral prevederile
Directivei UE 2015/2436 a
Parlamentului European și a
Consiliului din 16 decembrie
2015 de apropiere a
legislațiilor statelor membre
cu privire la mărci și Directivei
2004/48/CE a Parlamentului
European și a Consiliului din
29 aprilie 2004 privind
respectarea drepturilor de
proprietate intelectuală.
Totodată, sunt transpuse
parțial prevederile
Regulamentului UE 2017/1001
al Parlamentului European și

al Consiliului din 14 iunie 2017
privind marca Uniunii
Europene. [Inchide](#)

12:05-12:20

[Prezentare](#) [14]

Protejarea dreptului de autor
și promovarea lecturii în
mediul digital de către
biblioteci

[Maria PILCHIN](#) [15], *drd.*,

Universitatea de Stat din

Moldova [Rezumat](#) Dreptul de

autor, ca parte constituantă a

noțiunii de proprietate

intelectuală, vizează protecția

proprietății și identității

auctoriale. Diseminarea

operelor protejate fără

permisiunea scrisă și expresă

a autorului sau a subiectului

juridic deținător al dreptului de

autor ca formă de încălcare a

acestui drept, pe de o parte, și

exercitarea dreptului de acces

al tuturor cetățenilor la

informație asigurat de

biblioteci, pe de altă parte -

iată spațiul de investigație și

argumentație al subiectului

cercetat. Dreptul de autor

trebuie să fie respectat, dar și

accesul la informație trebuie

să fie asigurat de către

biblioteci. Soluțiile și

recomandările sunt într-o

permanentă transformare:

legislație, practici

instituționale, deontologie.

[Inchide](#)

12:20-12:35

Impactul noilor reglementări privind taxa de stat asupra justițiabililor din domeniul proprietății intelectuale

[Rodica POPESCU \[16\]](#),

mandatar autorizat în proprietate intelectuală, avocat asociat, Biroul asociat de avocați „Țurcan Cazac”

[Rezumat](#) Comunicarea vine să clarifice impactul noilor taxe de stat asupra justițiabililor din domeniul proprietății intelectuale (ce taxe urmează să se achite pentru înaintarea cererilor de chemare în judecată, apel, recurs, subiecții care beneficiază de scutiri de la plata taxei ș.a.). Totodată, aceasta se axează pe unele considerente ce țin de justiția cu plată versus dreptul fundamental la accesul liber la justiție și, implicit, dreptul la un proces echitabil.

[Inchide](#)

12:35-12:50

[Prezentare \[17\]](#)

Perspectivile reglementării unificate a conceptului concurenței neloiale la nivelul Uniunii Europene. O privire prin prisma legislației Republicii Moldova

[Iulian MORARU \[18\]](#), *drd.*,
*Universitatea de Stat din
Moldova* [Rezumat](#) La nivelul
UE nu poate fi identificat un
cadru normativ consolidat în
materie de concurență
neloială, or, totalitatea
normelor care reglementează
direct sau tangențial
raporturile respective sunt
dispersate într-o serie de acte
ce implică un obiect primar de
reglementare distinct. În plan
contrar, reglementarea
concurenței neloiale în
Republica Moldova se
realizează prin intermediul
prevederilor Legii concurenței
nr. 183 din 11.07.2012 (art.
15-19). În contextul dat,
autorul va elucida unele
aspecte problematice ale
lipsei reglementării unificate în
materia dată la nivel
comunitar, precum și
considerente privind
oportunitatea conceperii unor
asemenea reglementări în
sensul soluționării acestor
aspecte. [Inchide](#)

12:50-13:05

Protecția juridică a mărcilor
prin prisma aderării Republicii
Moldova la Uniunea Europeană
Nicolae SLUTU, dr. în drept,
*Universitatea de Studii
Europene din Moldova*

[Rezumat](#) Analiza Legii nr. 25 din 15.02.2024 privind mărcile, ținând cont de Planul Național de aderare a Republicii Moldova (RM) la Uniunea Europeană (UE); precum și Directivele UE, Regulamentul UE transpuse în prezenta lege și problemele apărute în urma realizării Acordului de Asociere RM-UE care cer soluționare urgentă.
[Inchide](#)

13:05-13:20

Tendințe moderne în elaborarea produselor creative [Valeriu DULGHERU \[19\], dr. hab., prof. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei](#) [Rezumat](#) Secolele XIX, XX au fost ale elaborării și perfecționării majorității produselor pe care le utilizăm astăzi. Secolul XXI a pus începutul unei noi revoluții industriale, care vine cu cerințe rigide privind elaborarea produselor, impuse de problemele globale ale omenirii - epuizarea resurselor naturale, criza energetică și impactul asupra mediului. Pentru satisfacerea acestor cerințe, inginerii trebuie să-și orienteze activitatea spre următoarele direcții:
- elaborarea produselor cu grad înalt de creativitate și

conținut sciento-intensiv major;
- imaterializarea și miniaturizarea produselor, a obține mai mult consumând mai puțin;
- lărgirea funcționalității produselor;
- fabricarea produselor din materiale biodegradabile;
- umanizarea mediului (natural și obiectual). [Inchide](#)

13:20-13:35

Aspecte problematice în proprietatea intelectuală induse de aplicarea metodelor moderne de creație tehnică în protezare
[Dimitrie-Cristian FODOR \[20\]](#), *drd. bioing., Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, România* [Rezumat](#)
Metodele de creație tehnică sprijină informarea și sinteza state-of-the-art într-un anumit domeniu ca, de exemplu, cel al protezării membrelor. Unele metode, precum metoda diagramelor de idei, permit clasificarea și managementul soluțiilor tehnice existente, iar altele, de exemplu, matricele morfologice sau metoda descrierii ierarhice, facilitează formularea de teme de creație care să conducă la noi soluții tehnice pentru rezolvarea unor

probleme existente în domeniul abordat. De cele mai multe ori, soluțiile tehnice obținute sunt brevetabile. Comunicarea evidențiază problemele din sfera proprietății intelectuale pe care le induc metodele moderne de creație bazate pe inteligența generativă – un aspect intens dezbătut în zilele noastre. [Inchide](#)

13:35-14:00

[Prezentare](#) [21]

14:00-14:40

Întrebări și discuții

14:40-17:40

Pauză

Sesiunea II. Rolul sistemului de PI în contextul dezvoltării economice, sociale și culturale a Republicii Moldova

Moderatoare: *Victoria PLEȘCA, șefă, Secția relații internaționale și integrare europeană, AGEPI*

14:40-14:55

Locul desenelor și modelelor industriale în activitatea de design

[Andrei MOISEI](#) [22], *consultant principal, Secția comunicare și instruire, AGEPI* [Rezumat](#)

Problema cu care se confruntă, deseori, societatea constă în faptul că fie nu se delimitează clar obiectul acoperit de noțiunea de design, fie că acest obiect este perceput diferit și în cadrul

unor discuții sau abordări pe marginea documentelor de elaborare de politici, în special axate pe instruire, când este vorba de o specialitate, și pe disciplinele necesare pentru formarea unui astfel de specialist sau cu referire la produsul generat de acești specialiști, identificarea și protecția acestui produs, apar nedumeriri și chiar conflicte, fapt pentru care în această comunicare vom încerca să clarificăm sensul noțiunii de designer, obiectul de design și relația acestora cu domeniul proprietății intelectuale.

[Inchide](#)

14:55-15:10

[Prezentare](#) [23]

Jucăria mecanică - tandemul dintre inginerie și artă
[Mihai STAMATI](#) [24], *lect. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei* [Rezumat](#) Studiul se referă la o branșă a designului în care echilibrul dintre mijloacele artistice și tehnice este esențial, pentru că de acesta depinde formarea și cultivarea copilului. Jucăriile nu sunt doar o repetare redimensionată a obiectelor din viața de zi cu zi, ci mai degrabă o esențializare a tot ce ne înconjoară. [Inchide](#)

15:10-15:25

Stopomer: evoluția și importanța sa în industria încălțăminteii

[Marina MALCOCI \[25\]](#), dr., conf. univ., Colegiul

Tehnologic din Chișinău

[Rezumat](#) Se analizează mai multe variante ale unui dispozitiv numit stopomer, necesar pentru a măsura dimensiunile piciorului uman. Primul dispozitiv a fost inventat în 1925 de către Charles F. Brannock.

Următorul a fost propus de către Iuri Zîbin, dar nu a fost implementat în practică. Alți cercetători în 2005 patentează un stopomer, care va fi utilizat numai în medicină. Ultimul stopomer inventat este cel al lui Heider și este destinat publicului larg. Aceeași idee poate avea variante diferite, utilizări multiple sau limitate, recunoaștere numai în țară sau peste hotarele ei. [Inchide](#)

15:25-15:40

[Prezentare \[26\]](#)

Melanj dintre autentic și modern

[Diana ROȘCA \[27\]](#), AO

„Șezătoarea Ciocârlia”

[Rezumat](#) Lumea se află într-un continuu proces de evoluție, iar adaptarea artei tradiționale

pentru a inspira creatorii de modă este un fenomen natural. Esențial este să înțelegem că fiecare individ percepe arta tradițională ca pe ceva care îi aparține, asemenea unui obiect tangibil din patrimoniul personal. Din acest motiv, conflictele dintre publicul conservator și creatorii de modă sunt inevitabile. În momentul în care se recurge la inspirația dintr-o cultură, este imperativ să se cunoască și să se înțeleagă profunzimea sentimentelor purtătorilor acestei culturi. [Inchide](#)

15:40-15:55

[Prezentare](#) [28]

Instituții publice și organizații obștești reprezentative pentru industria muzicală din Republica Moldova

[Iurie BADICU](#) [29], *maestru în artă, drd., Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice*

[Rezumat](#) Perfecționarea interpretării industriei muzicale autohtone presupune abordarea complexă a domeniului cercetat. În acest sens, comunicarea autorului conține date și rezultate ale cercetării sociologice, realizate la nivel național în perioada aprilie - mai 2023, și

evidențiază instituții, asociații și uniuni de creație din domeniul cercetat. [Inchide](#)

15:55-16:10

[Prezentare](#) [30]

Importanța protecției proprietății intelectuale pentru întreprinderile de stat din domeniul artei și al sportului: Î.S. Centrul de Cultură Populară „Veselia” și Î.S. „Manejul de atletică ușoară” [Iulia INGLIS \[31\]](#), drd., *Universitatea de Stat din Moldova/Agencia Proprietății Publice* [Rezumat](#) Creațiile intelectuale, potențialul științific și cultural al societății contemporane determină evoluția economică a societății contemporane. Protecția proprietății intelectuale la nivel național și internațional este o condiție foarte importantă pentru inovare, cercetare și creație artistică. Respectarea drepturilor proprietății intelectuale are un rol primordial pentru activitatea economică a întreprinderilor/instituțiilor, inclusiv pentru creatorii colectivi/individuali. În articol este abordată importanța protecției proprietății intelectuale pentru întreprinderile de stat din

domeniul artei și al sportului:
Î.S. Centrul de Cultură
Populară „Veselia” și Î.S.
„Manejul de atletică ușoară”.
[Inchide](#)

16:10-16:25

[Prezentare](#) [32]
Comportamentul
consumatorului
produselor/serviciilor bancare
[Profira CRISTAFOVICI](#) [33],
dr.în econ., conf.univ.,
Academia de Studii Economice
din Moldova [Rezumat](#)
Comportamentul
consumatorului - dimensiunea
calitativă a pieței,
actualmente, are un rol
prioritar în cercetările de
piață, înțelegerea
complexității decizionale a
cumpărătorului devenind
factorul principal în inițierea
eforturilor de marketing. În
prezenta comunicare ne
propunem să elucidăm
dimensiunile
comportamentului de
cumpărare și consum al
produselor/serviciilor bancare
și să specificăm
particularitățile acestuia în
baza surselor secundare de
informare. [Inchide](#)

16:25-16:40

Inovații în publicitatea digitală:
noi platforme și tendințe

pentru viitorul campaniilor publicitare
[Elena MUREA](#) [34], *asist. univ., Universitatea de Stat din Moldova* [Rezumat](#) Odată cu dezvoltarea tehnologiilor digitale și apariția Inteligenței Artificiale (IA), schimbări majore au loc și în domeniul publicității, care se concentrează pe noile platforme și tendințe de modelare a viitorului campaniilor publicitare. În era digitală, aflată în continuă schimbare, producătorii de publicitate trebuie să fie la curent cu ultimele inovații și să adopte strategii nu doar creative, ci și moderne, pentru a rămâne relevanți pe piață. De la influența rețelelor de socializare și a tehnologiilor mobile asupra utilizatorilor la impactul dezvoltării inteligenței artificiale și a realității virtuale asupra lor, comunicarea de față prezintă modul în care aceste tehnologii pot fi integrate în strategiile de publicitate. Utilizarea metodelor respective asigură crearea unei experiențe captivante și personalizate pentru consumatori. [Inchide](#)

16:40-16:55

Inovation Camp - Inovație în rândul tinerilor
[Silvia SCORȚESCU \[35\]](#), *Junior Achievement Moldova*
[Rezumat](#) Tinerii și școala sunt viitorul. Tinerii de azi sunt conducerea țării de mâine. Fără progres în știință, artă și sport suntem fără tineri mâine. Inovation Camp este un proiect Junior Achievement Moldova care ajută tinerii să inoveze, să schimbe lumea. Suntem moderni și cu dorințe și așteptări, de aceea trebuie să fim mai abili și mai puternici. AGEPI este un motor al viitorului țării, partener al tinerilor, doar așa putem moderniza și proteja patrimoniul Republicii Moldova. Mentorii Junior Achievement Moldova sunt mereu gata de a motiva și susține tinerii inventatori și creațiile lor. Suntem progres și valoare. [Inchide](#)

16:55-17:10

[Prezentare \[36\]](#)
Schimb de experiență în elaborarea și implementarea proprietății intelectuale în procesul îndeplinirii proiectului de cercetare
[Iulianna LUPAȘCO \[37\]](#), *dr. hab. șt. med., conf. cercet., Universitatea de Stat de*

Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” [Rezumat](#)

Comunicarea va conține date privind etapele parcurse ale proprietăților intelectuale, elaborate și implementate în procesul realizării scopurilor și obiectivelor propuse ale proiectului de cercetare cu titlul „Bolile cronice, hepatice și pancreatice: aspecte nutriționale și chirurgicale”, perioada de realizare 2020-2023, care au condus la un impact științific, social și economic. [Inchide](#)

17:10-17:25

[Prezentare](#) [38]

Caracterizarea structurilor tridimensionale din colagen extras din complexul ombilico-placentar pentru aplicații în chirurgia oro-maxilo-facială

[Mariana JIAN](#) [39], cercet. șt.,

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae

Testemițanu” [Rezumat](#)

Placenta și cordonului ombilical prezintă surse de colagen de tip I, III, IV, V, VI, XIV, colagenul fiind o proteină structurală fibroasă care se găsește din abundență în toate organele corpului uman. În compoziția osului se regăsește colagenul de tip I, care formează faza organică a

acestui. În momentul de față, deficitul de grefe autologe pentru chirurgia oro-maxilo-facială (OMF), traumatologie și ortopedie determină utilizarea de substituenți osoși care sunt o tendință promițătoare în acest domeniu. Scopul studiului a constituit evaluarea caracteristicilor structurilor tridimensionale din colagen extras din complexul ombilico-placentar. Rezultatele obținute indică potențialul ridicat de utilizare a grefelor colagenice în chirurgia OMF. [Inchide](#)

17:25-17:40

17:40-17:45

Întrebări și discuții
Încheierea lucrărilor
Simpozionului

Source URL: <https://agepi.gov.md/en/node/17676>